

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE AİDİYETİNİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Examination of Family Belonging of University Students in Terms of Sociodemographic Variables

İsmail AKYÜZ

Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, iakyuz@sakarya.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş: 18 Şubat 2021

Kabul: 08 Mart 2021

Anahtar Kelimeler:

Aile, Aidiyet, Üniversite öğrencileri, Gençlik, Aile aidiyeti

© 2021 PESA Tüm hakları saklıdır

ÖZET

Ait olma duygusu en temel insan ihtiyaçlarından biridir. İlk bağlanma ve ait olma deneyimini ailede yaşarız. İnsanın ilk sosyalleştiği yer olan ailede sağlıklı bir aidiyet geliştirilmesi ileriki hayatında daha sağlıklı sosyal ilişkiler kurmasına yol açmaktadır. Aksi durumlarda yani ailesiyle sağlıklı bir bağlanma ve güçlü bir aidiyet ilişkisi kuramayanların bireysel ve toplumsal hayatta birçok sorunla karşılaşması olasıdır. Araştırma üniversite öğrencilerinin aile aidiyetini aile aidiyetiyle ilgili olduğu düşünülen bazı sosyodemografik değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini aynı kampüsü paylaşan Sakarya Üniversitesi ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 541'i kız, 185'i erkek olmak üzere toplam 726 ön lisans ve lisans öğrencisi oluşmaktadır. Araştırma verileri biri sosyodemografik bilgileri öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu; diğeri aile aidiyetini ölçmek amacıyla geliştirilen Aile Aidiyeti Ölçeği olmak üzere iki adet soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma öncesinde dokuz adet hipotez geliştirilmiş, toplanan veriler kullanılarak hipotez testleri yapılmıştır. Araştırmanın sonunda cinsiyet, anne eğitim seviyesi ve baba eğitim seviyesi ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Hayatın büyük çoğunluğunun geçirildiği yerleşim yerinin büyüklüğü, 0-6 yaş aralığındayken annenin sürekli bir işte çalışmış olması, 0-6 yaş aralığındayken anne baba dışında bakım almış olma, öznel ekonomik seviye algısı, 0-6 yaş aralığında yaşanmış aile tipi, kardeş sayısı ve ailede yaşayan birey sayısı ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 18 February 2021

Accepted: 08 March 2021

Keywords:

Family, Belonging, University students, Youth, Family belonging

ABSTRACT

The feeling of belonging is one of the most basic human needs. We experience the first experience of attachment and belonging in the family. Developing a healthy belonging in the family, where people first socialize, leads to healthier social relationships in the future. Otherwise, those who cannot establish a healthy bonding and a strong sense of belonging with their family are likely to encounter many problems in their individual and social life. The study aims to examine university students' family belonging in terms of some sociodemographic variables thought to be related to family belonging. The sample of the study consists 541 female and 185 male of 726 graduate and undergraduate students, studying at Sakarya University and Sakarya Applied Sciences University sharing the same campus. The research data were collected through two questionnaires: One is a personal information question form prepared by the researcher in order to learn sociodemographic information. The second is Family Belonging Scale developed to measure family belonging of university students. Before the research, nine hypotheses were developed and hypothesis tests were conducted using the collected data. At the end of the research, no significant

relationship was found between gender, mother's education level, father's education level and family belonging. There is a significant relationship between the population of the settlement, the mother's employment when he/she is 0-6 years old, receiving care other than parents when he/she is 0-6 years old, the subjective economic level perception, the family type lived in the 0-6 age group, the number of siblings, number of people living in the family and family belonging.

GİRİŞ

Aile geçmişten bu yana yapısal ve işlevsel açıdan birçok değişikliğe uğrasa da bireysel ve toplumsal hayatımızda hala oldukça önemli bir yere sahiptir. İnsanların fizyolojik, psikolojik ve sosyal gelişiminde oldukça önemli bir yere sahip olan aileye duyulan ihtiyaç, gelişim dönemlerinin her birinde kendini göstermektedir. Günümüz sanayi toplumunda ailenin süreklilik ve istikrarda etkili olduğu beş önemli işlev sayılmaktadır. Bunlar, nüfusun yeniden üretimi, çocuk bakımı, yeni bireylerin sosyalleşmesi, cinsel davranışların düzenlenmesi ve insanlar için şefkat kaynağı olmasıdır (Zastrow, 2013: 260).

İnsanların ilk sosyalleşme deneyimini yaşadığı yer olan aile, bireyin toplumsal hayata hazırlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Sağlıklı bir ailede büyüyen çocuklar toplumsal hayata daha kolay uyum sağlamak ve insan ilişkilerinde daha başarılı olmaktadır. Sosyal, fiziksel ve psikolojik gelişimin ilk başladığı yer olan ailenin bireyin tam bir iyilik halini temin eden temel kurumlardan biri olması onun öneminin yaşam boyu devam etmesini sağlamaktadır. Bilindiği gibi bireysel gelişimin sosyal, fiziksel ve duygusal (psikolojik) boyutu sağlıklı bir yaşamın teminatıdır (Mavili vd. 2014: 31).

İnsan için temel ihtiyaçlarından biri olan aidiyet duygusu (Maslow 2001: 8) insanların bir sistemin veya çevrenin vazgeçilmez ve ayrılmaz bir parçası olarak hissetmelerini sağlamaktadır (Hagetry ve diğerleri, 2002: 794). Bu hem bireysel hem de toplumsal hayat için büyük önem taşımaktadır. Lambert ve arkadaşlarına (2013: 1425) göre aidiyet duygusu insan hayatında güçlü bir belirleyici ve hayatı anlamlı bulmanın nedenidir. İnsanlarda temelde ve yaygın bir şekilde ait olma ihtiyacı, diğer bir deyişle kalıcı kişiler arası bağlılıkları oluşturma ve sürdürme yönünde güçlü bir arzu bulunmaktadır. İnsanlar, uzun vadeli, şefkatli ilişkiler bağlamında sık, duygusal olarak olumlu etkileşimler ararlar (Baumeister vd. 1995: 527). Bu anlamda insanın ait olma ihtiyacını karşılayabileceği ilk yer ailedir. İnsanın doğduktan sonraki bakım ihtiyacı, ailenin devamını ve önemini sürdürmesini sağlamaktadır. Aile üyeleri arasındaki bağ ve aidiyet duygusu ile bireyler, pek çok soruna karşı dayanıklılık kazanıp sorunlarla mücadele etme yeteneğine kavuşur (Mavili vd. 2014: 30). İşlevsel aile ideal olan aile olarak nitelendirilebilir. Aile içinde bireylerin fikirlerine saygı gösterilmesi, dayanışma ve aidiyet duygusu ile geleceğe daha sağlıklı ve umutla koşan bireylerin yetişmesi sağlanır. Yukarıda da değinildiği gibi aidiyet duygusu ile bireyin artan işlevselliği ailenin bütün olarak işlevselliğini de olumlu etkiler. Sonuçta böyle bir ailede üyelerin suça ve olumsuz davranışlara yönelme riskinin daha az olduğu söylenebilir (Mavili vd. 2014: 32).

Bireyin dünyaya gelmesinin ardından anneye karşı hissedilen bağlılık duygusunun sistemli bir şekilde sürdürülmesi, çocuğun aile içerisinde ebeveynleri tarafından desteklenmesi ile güvenli bağlanma şeklinde devam etmesi çocukların aidiyet duygusunu destekleyerek geliştirmektedir. Çocuğun birincil sosyalleşme basamağı olarak tanımlanan aile sisteminde geliştireceği aile aidiyeti duygusu tüm sosyal bağlanmalarında önemli rol oynayan bir unsurdur ve toplumsallaşma sürecinde aitlik hissedebileceği tüm sistemlerin baş elemanıdır (Lambert vd. 2013: 1425).

Yapılan araştırmalar aile aidiyetinin bireyin iyilik haline olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. Kırac ve arkadaşlarının (2021: 90) yaptığı araştırmanın sonucuna göre aile aidiyeti arttıkça aile içi şiddet tutumunun azaldığı görülmektedir. Güneş (2018: 113)'in araştırmasına göre aile içerisinde aidiyet ve bütünlük duygusuna sahip olamayan bireyler çekingen davranışlara sahip olmaktadır. Bir başka araştırmada katılımcıların aile aidiyeti ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında pozitif ilişki saptanmıştır (Erözkan, 2020: 67). Aileye aidiyet duygusu düşük ve yaşadığı çevreye daha az dahil olan

gençlerin sağlık durumunun kötü olduğunu bildirme olasılıkları neredeyse iki kat daha fazla çıkmaktadır (Morgan ve Haglund, 2009: 363).

Aile aidiyeti konusunda üniversite öğrencileri de kritik bir dönemdedir. Ergenliğin sonu ve genç yetişkinliğin başlangıcı olarak kabul edilebilen bu dönemde, yetişkinliğe hazırlandığı düşünülen üniversite öğrencileri ergenlik dönemiyle birlikte başlayan kimlik, buna bağlı olarak statü ve bağlılık, aidiyet ve yüksek benlik ihtiyaçlarını doyumaya çalıştıkları, bunun yanı sıra mesleki kararlar vermeyi ve yeni sosyal çevrelerini içeren bir uyum sürecine girmektedir (Ersanlı ve Koçyigit, 2013: 755). Birçoğu ailesinden ilk defa uzaklaşan üniversite öğrencileri için yeni hayatlarına uyum sağlamada ailelerinin desteği büyük önem taşımaktadır. Ailesiyle güçlü bir aidiyet ilişkisi kurabilen gençlerin üniversite ve sonrasında dahil olacakları çalışma hayatlarına; daha ileriki aşamada ise kendi kuracakları ailelere daha kolay ve güçlü bir aidiyet geliştirmeleri beklenebilir. Bu anlamda üniversite öğrencilerinin aile aidiyetini etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılması önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Araştırma üniversite öğrencilerinin aile aidiyetini aile aidiyetiyle ilgili olduğu düşünülen bazı sosyodemografik değişkenler bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için nicel araştırma yöntemi tercih edilmiş olup veriler, belirlenen örnekleme uygulanan anket formu aracılığıyla toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini aynı kampüsü paylaşan Sakarya Üniversitesi ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 541'i kız, 185'i erkek olmak üzere toplam 726 ön lisans ve lisans öğrencisi oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri biri sosyodemografik bilgileri öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu; diğeri aile aidiyetini ölçmek amacıyla Mavili tarafından geliştirilen Aile Aidiyeti Ölçeği olmak üzere iki adet soru formu aracılığıyla toplanmıştır.

Kişisel bilgi formu cinsiyet, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, yaşamın büyük çoğunluğunun geçirildiği yerleşim yerinin büyüklüğü, 0-6 yaş aralığında annenin çalışma durumu, 0-6 yaş aralığında anne/baba dışında bakım alma durumu, algılanan sosyoekonomik durum, 0-6 yaş arasında içerisinde yaşanan ile tipi, kardeş sayısı ve hanede birlikte yaşanan kişi sayısı değişkelerini belirlemek amacıyla sorulan sorulardan oluşmaktadır.

Hazır bir ölçek olan Aile Aidiyet Ölçeği (Mavili ve diğerleri, 2014) ise biri (bireyin ailesine hissettiği) "kendilik aidiyeti alt boyutu", diğeri (ailenin bireye hissettirdiği) "aile aidiyeti alt boyutu" olmak üzere iki alt boyuttan ve toplam 17 sorudan oluşan bir soru formudur. Soru formundaki maddelerin 13'ü olumlu, 4'ü olumsuz olarak yazılmıştır. Beşli likert şeklinde oluşturulan ölçekte maddelerde belirtilen düşünceye, bireylerden "tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2), tamamen katılmıyorum (1)" olmak üzere beş derecede görüş bildirmeleri istenmektedir. 5, 7, 9 ve 12. maddeler olumsuz maddeler olup tersten hesaplanmaktadır. Ters çevirme işlemi tamamlandıktan sonra 1, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 17. soruların toplamı "kendilik aidiyeti alt boyutu"nu ölçerken 2, 5, 8, 9 ve 16. soruların toplamı "aile aidiyeti alt boyutu"nu ölçmektedir. Bununla birlikte her ikisinin toplamı "aile aidiyeti toplam puanını" vermektedir. Puan arttıkça aile aidiyeti de artmaktadır.

Faktör analizi ve varimaks döndürme sonucunda ölçeğin, toplam varyansın %60'ını açıklayan iki faktörlü (aile aidiyeti ve kendilik aidiyeti) bir yapı gösterdiği görülmüş, iç tutarlılık katsayısı ise (Cronbach Alfa) 0,94 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada yapılan analizler sonucunda iç tutarlılık katsayısı 0,91 olarak bulunmuştur. Literatürde 0,81 ve üzeri güvenilirlik katsayısının yüksek düzeyde güvenilir olarak kabul edilmektedir. Buna göre çalışmanın güvenilirliği oldukça yüksektir.

Araştırmanın Hipotezleri

Aile aidiyetiyle bağlantılı olduğu düşünülen çeşitli değişkenlerle aile aidiyeti arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için on tane hipotez ileri sürülmüştür. Hipotezler ölçek toplam puanı esas alınarak oluşturulmuş olup ölçek alt boyut puanları hipotezlere dahil edilmemiştir. Bununla birlikte onu hakkında daha geniş bir değerlendirme yapılabilmesi için ölçek alt boyut puanları da hesaplanmış ve hipotezlerden bağımsız olarak bulgular kısmında verilmiştir.

Araştırmanın hipotezleri şunlardır:

Hipotez 1: Kız öğrencilerin aile aidiyeti erkek öğrencilere göre daha güçlüdür.

Hipotez 2: Anne eğitim seviyesi yükseldikçe gençlerin aile aidiyeti güçlenir.

Hipotez 3: Baba eğitim seviyesi yükseldikçe gençlerin aile aidiyeti güçlenir.

Hipotez 4: Yaşanılan yerleşim birimi büyüdükçe aile aidiyeti zayıflar.

Hipotez 5: 0-6 yaş aralığında annesi sürekli bir işte çalışmış olan gençlerin aile aidiyeti daha zayıftır.

Hipotez 6: 0-6 yaş aralığında anne-baba dışında bakım alan gençlerde aile aidiyeti daha zayıftır.

Hipotez 7: Ailesinin ekonomik durumunun daha iyi olduğunu düşünen gençlerde aile aidiyeti daha güçlüdür.

Hipotez 8: Geniş ailelerde yaşayan gençlerin aile aidiyeti daha güçlüdür.

Hipotez 9: Kardeş sayısı arttıkça aile aidiyeti güçlenir.

Hipotez 10: Ailede yaşayan birey sayısı arttıkça aile aidiyeti güçlenir.

BULGULAR

Araştırmanın bulgular kısmında çalışma grubundan toplanan verilerle hipotez testleri yapılmıştır. Hipotezlerin test sonuçları tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Cinsiyet ve Aile Aidiyeti İlişkisi

Puan	Gruplar	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t Testi		
						t	Sd	p
Aile Aidiyeti Toplam	Kız	541	68,3789	11,54663	,49643	,899	724	,369
	Erkek	185	67,4757	12,51133	,91985			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	Kız	541	50,9335	8,71074	,37450	1,416	724	,157
	Erkek	185	49,8432	9,93469	,73041			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	Kız	541	17,4455	3,64073	,15653	-,611	724	,542
	Erkek	185	17,6324	3,45389	,25394			

Aile Aidiyet Ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 1), hem ölçek toplam puanında hem de ölçeğin alt boyutlarında grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Test sonucuna göre “Kız öğrencilerin aile aidiyeti erkek öğrencilere göre daha güçlüdür” hipotezi **doğrulanmamıştır**.

Bununla birlikte ölçekten alınan Aile Aidiyeti toplam puan ortalamasına göre çalışma grubundaki kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek aile aidiyetine sahip olduğu görülmüştür.

Ölçeğin Kendilik Aidiyeti Alt Boyutunda kız öğrencilerin, Aile Aidiyeti Alt Boyutunda ise erkek öğrencilerin puan ortalaması daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 2: Anne Eğitim Durumu ve Aile Aidiyeti İlişkisi

	Anne Eğitim	Gruplar	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort	f	Sig	Post Hoc (LSD)
--	-------------	---------	---	----------	------------	---------------	---	-----	----------------

Aile Aidiyeti Toplam	İlkokul	a	385	67,6961	11,94033	,60854	,834	,435	
	Ortaokul	b	148	69,1554	10,98899	,90329			
	Lise ve Üzeri	c	193	68,2798	12,11466	,87203			
	TOPLAM		726	68,1488	11,79772	,43785			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	İlkokul	a	385	50,5506	9,09173	,46336	,481	,619	
	Ortaokul	b	148	51,2905	8,37493	,68842			
	Lise ve Üzeri	c	193	50,3782	9,45587	,68065			
	TOPLAM		726	50,6556	9,04379	,33565			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	İlkokul	a	385	17,1455	3,61920	,18445	3,873	,021	a<b,c
	Ortaokul	b	148	17,8649	3,59260	,29531			
	Lise ve Üzeri	c	193	17,9016	3,48444	,25082			
	TOPLAM		726	17,4931	3,59261	,13333			

Katılımcıların anne eğitim durumu ile aile aidiyet puanları arasında fark olup olmadığının sınanması için bağımsız gruplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre Aile Aidiyeti ölçeğinin toplam puanında $p>0,05$ olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farka ulaşılamamıştır (Tablo 2). Test sonucuna göre “Anne eğitim seviyesi yükseldikçe gençlerin aile aidiyeti güçlenir” hipotezi **doğrulanmamıştır**.

Ölçeğin Kendilik Aidiyeti alt boyutunda da aynı şekilde $p>0,05$ olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark görülmemiştir.

Aile Aidiyeti alt boyutunda ise $p<0,05$ olarak tespit edilmiş ve istatistiki açıdan gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Anova analizi sonucu elde edilen farkın hangi gruplar arasında ne şekilde gerçekleşmiş olduğunu incelemek amacıyla çoklu karşılaştırma (post hoc) testi yapılmıştır. Test sonucunda anne eğitim durumu ilkököl olanların aile aidiyeti alt boyut puan ortalamasının anne eğitim durumu ortaokul ile lise ve üzeri olanların puan ortalamasından anlamlı bir şekilde düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Baba Eğitim Durumu ve Aile Aidiyeti İlişkisi

	Baba Eğitim	Gruplar	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort	f	Sig	Post Hoc (LSD)
Aile Aidiyeti Toplam	İlkokul	a	241	68,2282	11,29389	,72750	,093	,911	
	Ortaokul	b	156	67,7885	12,02739	,96296			
	Lise ve Üzeri	c	329	68,2614	12,07819	,66589			
	TOPLAM		726	68,1488	11,79772	,43785			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	İlkokul	a	241	51,0996	8,49255	,54705	,438	,645	
	Ortaokul	b	156	50,3782	9,16680	,73393			
	Lise ve Üzeri	c	329	50,4620	9,38534	,51743			
	TOPLAM		726	50,6556	9,04379	,33565			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	İlkokul	a	241	17,1286	3,53023	,22740	2,488	,084	
	Ortaokul	b	156	17,4103	3,72415	,29817			
	Lise ve Üzeri	c	329	17,7994	3,55821	,19617			
	TOPLAM		726	17,4931	3,59261	,13333			

Katılımcıların baba eğitim durumu ile aile aidiyet puanları arasında fark olup olmadığının sınanması için bağımsız gruplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre $p>0,05$ olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farka ulaşılamamıştır (Tablo 3). Test sonucuna göre “Baba eğitim seviyesi yükseldikçe gençlerin aile aidiyeti güçlenir” hipotezi **doğrulanmamıştır**.

Tablo 4: Hayatın Büyük Çoğunluğunun Geçirildiği Yerleşim Yerinin Büyüklüğü ve Aile Aidiyeti İlişkisi

	Yerleşim Yeri Nüfusu	Gruplar	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort	f	Sig	Post Hoc (LSD)
Aile Aidiyeti Toplam	2000'den Az	a	71	16,6197	4,02267	,47740	4,563	,011	c>a
	2001-20.000 Arası	b	111	16,9369	3,87598	,36789			
	20.000'den Fazla	c	544	17,7206	3,44799	,14783			

	TOPLAM		726	17,4931	3,59261	,13333			c>b
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	2000'den Az	a	71	48,7324	9,55878	1,13442	2,730	,066	
	2001-20.000 Arası	b	111	49,7928	9,50513	,90219			
	20.000'den Fazla	c	544	51,0827	8,84898	,37940			
	TOPLAM		726	50,6556	9,04379	,33565			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	2000'den Az	a	71	65,3521	12,81082	1,52036	3,662	,026	c>a
	2001-20.000 Arası	b	111	66,7297	12,53428	1,18970			
	20.000'den Fazla	c	544	68,8033	11,44512	,49071			
	TOPLAM		726	68,1488	11,79772	,43785			

Katılımcıların yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yerinin büyüklüğü ile aile aidiyet puanları arasında fark olup olmadığının sınanması için bağımsız gruplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre $p<0,05$ olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka ulaşılmıştır (Tablo 4). Anova analizi sonucu elde edilen farkın hangi gruplar arasında ne şekilde gerçekleşmiş olduğunu incelemek amacıyla çoklu karşılaştırma (post hoc) testleri yapılmıştır.

Yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 20.000'den fazla olan bir yerleşim biriminde geçirenlerin aile aidiyeti toplam puan ortalamalarının yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 2001-20.000 arasında olan bir yerleşim biriminde geçirenlerden ve yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 2000'den az olan bir yerleşim biriminde geçirenlerden istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Test sonucuna göre "Yaşanılan yerleşim birimi büyüdükçe aile aidiyeti zayıflar" hipotezi **doğrulanmamıştır**.

Ölçeğin Kendilik Aidiyeti alt boyutunda grup puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Bununla birlikte yaşamın büyük çoğunluğunun geçirildiği yerleşim yerinin büyüklüğü arttıkça aile aidiyetinin güçlendiği görülmektedir.

Aile Aidiyeti alt boyutunda ise $p<0,05$ olarak tespit edilmiş ve istatistiki açıdan gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Anova analizi sonucu elde edilen farkın hangi gruplar arasında ne şekilde gerçekleşmiş olduğunu incelemek amacıyla çoklu karşılaştırma (post hoc) testi yapılmıştır. Test sonucunda yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 20.000'den fazla olan bir yerleşim biriminde geçirenlerin puan ortalamalarının yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 2000'den az olan bir yerleşim biriminde geçirenlerden istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür.

Tablo 5: 0-6 Yaş Aralığında Annenin Sürekli Bir İşte Çalışma Durumu ve Aile Aidiyeti İlişkisi

Puan	Anne Çalışma	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t Testi		
						t	Sd	p
Aile Aidiyeti Toplam	Evet	93	65,0538	13,04288	1,35248	-2,721	724	,007
	Hayır	633	68,6035	11,54500	,45887			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	Evet	93	48,2366	10,07407	1,04463	-2,775	724	,006
	Hayır	633	51,0111	8,83543	,35118			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	Evet	93	16,8172	3,74731	,38858	-1,947	724	,052
	Hayır	633	17,5924	3,56158	,14156			

Katılımcıların aile aidiyeti puanlarının 0-6 yaş aralığındayken annelerinin sürekli bir işte çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 5), grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Test sonucuna göre "0-6 yaş aralığında annesi sürekli bir işte çalışmış olan gençlerin aile aidiyeti daha zayıftır" hipotezi **doğrulanmıştır**.

Tablo 6: 0-6 Yaş Aralığında Anne/Baba Dışında Bakım Alma ve Aile Aidiyeti İlişkisi

Puan	Bakım Alma	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t Testi		
						t	Sd	p
Aile Aidiyeti Toplam	Hayır	501	69,1357	11,54719	,51589	3,388	724	,001
	Evet	225	65,9511	12,07611	,80507			

Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	Hayır	501	51,3393	8,93245	,39907	3,057	724	,002
	Evet	225	49,1333	9,12414	,60828			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	Hayır	501	17,7964	3,46099	,15463	3,419	724	,001
	Evet	225	16,8178	3,79116	,25274			

Katılımcıların aile aidiyeti puanlarının 0-6 yaş aralığında anne/baba dışında bakım alma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 6), grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Test sonucuna göre “0-6 yaş aralığında anne-baba dışında bakım alan gençlerde aile aidiyeti daha zayıftır” hipotezi **doğrulanmıştır**.

Tablo 7: Öznel Ekonomik Durum Algısı ve Aile Aidiyeti İlişkisi

	Öznel Ekonomik Durum Algısı	Gruplar	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort	f	Sig	Post Hoc (LSD)
Aile Aidiyeti Toplam	Alt	a	102	63,5588	11,94755	1,18298	13,970	,000	a<b<c
	Orta	b	492	68,1646	12,06767	,54405			
	Üst	c	132	71,6364	9,26066	,80604			
	TOPLAM		726	68,1488	11,79772	,43785			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	Alt	a	102	47,3725	9,21463	,91238	12,173	,000	a<b<c
	Orta	b	492	50,6626	9,31940	,42015			
	Üst	c	132	53,1667	6,84971	,59619			
	TOPLAM		726	50,6556	9,04379	,33565			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	Alt	a	102	16,1863	3,58415	,35488	11,979	,000	Post Hoc (Tamhane)
	Orta	b	492	17,5020	3,56807	,16086			a<b<c
	Üst	c	132	18,4697	3,39384	,29540			
	TOPLAM		726	17,4931	3,59261	,13333			

Katılımcıların yaşamlarının öznel ekonomik durum algısı ile aile aidiyet puanları arasında fark olup olmadığının sınanması için bağımsız gruplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre $p < 0,05$ olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka ulaşılmıştır (Tablo 7). Anova analizi sonucu elde edilen farkın hangi gruplar arasında ne şekilde gerçekleşmiş olduğunu incelemek amacıyla çoklu karşılaştırma (post hoc) testleri yapılmıştır.

Ekonomik durumunu alt, orta ve üst grupta değerlendirenlerin aile aidiyeti toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Test sonucuna göre “Ailesinin ekonomik durumunun daha iyi olduğunu düşünen gençlerde aile aidiyeti daha güçlüdür” hipotezi **doğrulanmıştır**.

Ölçeğin Kendilik Aidiyeti ile Aile Aidiyeti alt boyutlarında da $p < 0,05$ olarak tespit edilmiş ve istatistiki açıdan gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Farkın hangi gruplar arasında ne şekilde gerçekleşmiş olduğunu incelemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testi (post hoc) sonucunda ekonomik durumunu alt, orta ve üst grupta değerlendirenlerin puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür.

Tablo 8: 0-6 Yaş Aralığında Yaşanılan Aile Tipi ve Aile Aidiyeti İlişkisi

Puan	Aile Tipi	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t Testi		
						t	Sd	p
Aile Aidiyeti Toplam	Çekirdek	516	68,9612	11,56335	,50905	2,924	724	,004
	Geniş	210	66,1524	12,15355	,83867			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	Çekirdek	516	51,1008	9,01722	,39696	2,084	724	,038
	Geniş	210	49,5619	9,03732	,62363			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	Çekirdek	516	17,8605	3,37436	,14855	4,095	339,762	,000
	Geniş	210	16,5905	3,94507	,27224			

Katılımcıların aile aidiyeti puanlarının 0-6 yaş aralığında yaşadıkları aile tipi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 8), grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark

olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Test sonucuna göre “Geniş ailelerde yaşayan gençlerin aile aidiyeti daha güçlüdür” hipotezi **doğrulanmamıştır**.

Tablo 9: Kardeş Sayısı ve Aile Aidiyeti İlişkisi

Puan	Kardeş Sayısı	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t Testi		
						t	Sd	p
Aile Aidiyeti Toplam	2 ve altı	293	68,9420	11,47451	,67035	1,491	724	,136
	3 ve üstü	433	67,6120	11,99487	,57644			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	2 ve altı	293	51,0546	8,64227	,50489	,978	724	,329
	3 ve üstü	433	50,3857	9,30584	,44721			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	2 ve altı	293	17,8874	3,65802	,21370	2,441	724	,015
	3 ve üstü	433	17,2263	3,52695	,16949			

Katılımcıların aile aidiyeti puanlarının kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 9), grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p > 0,05$). Test sonucuna göre “Kardeş sayısı arttıkça aile aidiyeti güçlenir” hipotezi **doğrulanmamıştır**.

Tablo 10: Ailede Yaşayan Kişi Sayısı ve Aile Aidiyeti İlişkisi

Puan	Ailede Yaşayan	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t Testi		
						t	Sd	p
Aile Aidiyeti Toplam	4 ve altı	371	17,8356	3,54697	,18415	2,419	683	,016
	5 ve üstü	314	16,9841	3,61967	,20427			
Kendilik Aidiyeti Alt Boyutu	4 ve altı	371	51,2156	8,72442	,45295	1,930	683	,054
	5 ve üstü	314	49,8726	9,47519	,53472			
Aile Aidiyeti Alt Boyutu	4 ve altı	371	69,0512	11,40176	,59195	3,101	683	,002
	5 ve üstü	314	66,8567	12,31723	,69510			

Katılımcıların aile aidiyeti puanlarının ailede yaşayan kişi sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda (Tablo 10), grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Test sonucuna göre “Ailede yaşayan birey sayısı arttıkça aile aidiyeti güçlenir” hipotezi **doğrulanmamıştır**.

TARTIŞMA

Araştırmada cinsiyet değişkeninin üniversite öğrencilerinin aile aidiyetini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite öğrencilerinin aile aidiyetinin incelendiği çalışmaların bazılarında (Güneş, 2018; Saki, 2018; Erözkan, 2020; Korkut ve Gençtürk, 2020; Kırac ve diğerleri, 2021) cinsiyet değişkeni ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilirken bazı çalışmalarda (Tunç, 2019; Uysal, 2019; Yeter, 2019; Özdemir ve diğerleri, 2020) anlamlı bir farka rastlanmadığı görülmektedir. Cinsiyet değişkeni ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu çalışmaların tümünde kız öğrencilerin aile aidiyetinin erkek öğrencilere göre daha güçlü olduğu tespit edilmiştir. Araştırmamızda kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamış olsa da kız öğrencilerin aile aidiyet ölçeğinden aldıkları puan ortalaması erkek öğrencilerin puan ortalamasından yüksek görünmektedir. Bu durum sosyal öğrenme ile ilgili açıklanabileceği gibi kadınların psikolojik-duygusal yapılarının erkeklerden farklı olmasıyla da açıklanabilir. Özellikle toplumumuzda kadınların aileye daha bağlı ve aile kurumuna daha fazla önem verdiği bilinmektedir.

Araştırma sonucunda anne eğitim durumu değişkeni ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Tunç (2019), Uysal (2019) ve Yeter (2019) de araştırmalarında aynı sonuca ulaşmış, Erözkan (2020) ise anne eğitim durumu ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Bununla birlikte araştırmamızda anne eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin düşük olan öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Çocukların özellikle büyüme çağında

anneleriyle geçirdikleri zamanın daha fazla olmasının çocukların aile aidiyetini etkileyen bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Buna göre annenin eğitim düzeyi yükseldikçe ilişki ve iletişim biçiminin de daha sağlıklı bir şekil alacağı düşünülmektedir. Bu durum da aileye duyulan aidiyeti olumlu yönde etkileyecektir.

Araştırma sonucunda baba eğitim durumu değişkeni ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Tunç (2019) ve Uysal (2019) da araştırmalarında aynı sonuca ulaşmış, Erözkan (2020) ise baba eğitim durumu ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Geleneksel aile yapısında baba figürü diğer aile bireyleri için oldukça güçlü iken modern dönemle birlikte ailenin yaşadığı değişim belki en çok baba figürünü etkilemiştir. Çocuklar için baba hala rol model olmaya devam etmekle birlikte modern sanayi toplumlarında babalık rolü aile dışındaki kurumlarla paylaşılmaya başlanmıştır. Gelişmiş hukuk sistemiyle birlikte iç güvenliğin sağlanması artık aile bireylerini eskiye oranla tehlikelere daha az açık hale getirmiş, aile bireyleri babanın korumasına daha az ihtiyaç duyar hale gelmiştir. Yine geleneksel aile yapısında babanın bilgi ve tecrübe aktarıcılığı modern toplumda yerini okul ve medyaya bırakmıştır. Çalışma koşullarının değişmesi de babaları uzun çalışma süreleri boyunca ailenin uzağında kalmak zorunda bırakmıştır. Çocukların aile aidiyeti ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmaması baba ile çocuklar arasındaki ilişkinin mahiyetinin değişmesi ve babanın artık eskisi gibi güçlü bir figür olmaktan çıkmasıyla açıklanabilir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre gençlerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yerinin büyüklüğü ile aile aidiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yaşamın büyük çoğunluğunun geçirildiği yerleşim yeri büyüdükçe gençlerin aile aidiyeti güçlenmektedir. Benzer araştırmalarda (Uysal, 2019; Korkut ve Gençtürk, 2020) ise yerleşim yerinin büyüklüğü ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki bulunamadığı görülmektedir. Araştırmamızda ulaşılan sonuç nüfusun daha az olduğu yerleşim birimlerinde yaşayanlarına aileye daha az ihtiyaç duyması ile açıklanabilir. Nüfus arttıkça toplumsal hayat daha karmaşıklaşmakta, insanları ailelerinden uzaklaştıran süreçler (eğitim ve çalışma hayatı gibi) kendin daha fazla hissettirmektedir. Büyük şehirlerde bireylerin aileye yüklediği anlam değişmekte ve insanlar ailelerine daha fazla önem vermektedir. Bu anlamda şehirleşmenin ailenin önemini azalttığı yönündeki söylemlerin yeniden gözden geçirilmesi gerekebilir. Ailenin mahiyeti ve fonksiyonları değişiyor olsa da bireyler için hala önemini koruduğu söylenebilir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular 0-6 yaş aralığındayken annesi sürekli bir işte çalışan gençlerin aile aidiyetlerinin aynı yaş dönemindeyken annesi sürekli bir işte çalışmayan gençlere göre daha zayıf olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde böyle bir değişkenle aile aidiyeti arasındaki ilişkinin araştırılmadığı görülmektedir. Literatürde benzer çalışmalarda anne çalışma durumu değişkeniyle aile aidiyeti arasındaki ilişkinin araştırılmadığı görülmüştür. Çocukların kurumsal eğitim sürecine henüz dahil olmadığı 0-6 yaş aralığındaki dönemde anne oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Kadınların çalışma hayatına katılımı önemli olmakla birlikte küçük çocuğu olan kadınların çalışmasının aile üzerindeki etkileri incelenmelidir. Bu konuda hem kadınların çalışma hayatına katılabileceği hem de çocukların bu durumdan en az etkileneyeceği sosyal politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Mesele sosyal politika olarak bakıcı veya kreş desteğinin güçlendirilmesiyle çözülecek basitlikte değildir. Zira araştırma sonucunda ulaşılan bulgular 0-6 yaş aralığındayken anne babası dışında bakım alan gençlerin aile aidiyetinin aynı yaş dönemindeyken anne babası dışında bakım almayan gençlere göre daha zayıf olduğunu göstermektedir. Literatürde aile aidiyetiyle bu değişken arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışmaya da rastlanmamıştır.

Araştırmada 0-6 yaş aralığında çekirdek ailede yaşayan gençlerin aile aidiyetinin aynı yaş aralığında geniş ailede yaşayan gençlere göre daha güçlü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde aynı sonuca ulaşan çalışmalar (Saki, 2018; Aslantürk ve diğerleri, 2020; Erözkan, 2020;) olduğu gibi aile tipi ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşan çalışmalar (Güneş, 2018; Yeter, 2019; Korkut ve Gençtürk, 2020) da bulunmaktadır. Araştırmamızda elde edilen bulgular kardeş sayısı ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Kardeş sayısı arttıkça aile aidiyeti zayıflamaktadır. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde Uysal (2019)'ın araştırmasında kardeş sayısı

ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkinin tespit edildiği görülmüştür. Bununla birlikte kardeş sayısı ve aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki sonucuna ulaşamayan çalışmalar (Tunç, 2019; Yeter, 2019; Korkut ve Gençtürk, 2020) da bulunmaktadır. Yine çalışmamızda hanede yaşayan kişi sayısı ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hanede yaşayan kişi sayısı arttıkça aile aidiyeti zayıflamaktadır. Son üç veri birlikte değerlendirildiğinde kalabalık ailelerin gençlerin aile aidiyetin olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bu sonuç ilişkilerin kalabalık ailelerde daha zayıf olmasıyla açıklanabilir. Geniş ailelerde ebeveynler kendi ebeveynleri ile çocuklarının arasında kalarak bir orta yaş sendromu yaşamaktadır. Bu durum anne babaların ilgisinin bölünmesine ve çocuklarıyla daha az ilgilenmelerine neden olmaktadır. Çocuk sayısının artması da benzer bir etkiye neden olabilmektedir. Çocuk sayısı arttıkça anne babaların çocuklara göstermesi gereken ilgi dağılmakta ve çocuklar yeterli ilgiyi görememektedir. Bu durum da gençlik döneminde aileye olan aidiyetin zayıf kalmasına neden olabilmektedir.

SONUÇ

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin aile aidiyetleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma literatürdeki farklı örneklemeler üzerinde gerçekleştirilen benzer çalışmaların bir kısmıyla aynı sonuçlara ulaşırken bir kısmından farklı bulgular elde edilmiştir. Araştırmanın sonuçları toplu olarak değerlendirildiğinde üniversite öğrencilerinin aile aidiyetlerinin farklı değişkenlerden etkilendiği görülmüştür.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre cinsiyet değişkeni ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmekle birlikte kız öğrencilerin aile aidiyeti puan ortalamasının erkek öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür. Bu anlamda araştırmanın “Kız öğrencilerin aile aidiyeti erkek öğrencilere göre daha güçlüdür.” hipotezi doğrulanmamıştır.

Anne ve babanın eğitim seviyeleri ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bununla birlikte anne eğitim seviyesi yüksek olan gençlerin aile aidiyet puan ortalamasının anne eğitim seviyesi düşük olan gençlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan testler neticesinde “Anne eğitim seviyesi yükseldikçe gençlerin aile aidiyeti güçlenir.” ve “Baba eğitim seviyesi yükseldikçe gençlerin aile aidiyeti güçlenir.” Hipotezleri doğrulanmamıştır.

Gençlerin hayatlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yerinin büyüklüğü ile aile aidiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Analiz sonuçlarına yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 20.000’den fazla olan bir yerleşim biriminde geçirenlerin aile aidiyeti toplam puan ortalamalarının yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 2001-20.000 arasında olan bir yerleşim biriminde geçirenlerden ve yaşamının büyük çoğunluğunu nüfusu 2000’den az olan bir yerleşim biriminde geçirenlerden istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. “Yaşanılan yerleşim birimi büyüdükçe aile aidiyeti zayıflar” hipotezi doğrulanmamıştır.

Araştırmada 0-6 yaş aralığındayken annesi sürekli bir işte çalışan gençlerin aile aidiyetinin aynı yaş döneminde annesi sürekli bir işte çalışmayan gençlerden anlamlı bir şekilde güçlü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre “0-6 yaş aralığında annesi sürekli bir işte çalışmış olan gençlerin aile aidiyeti daha zayıftır.” hipotezi doğrulanmıştır.

Araştırmada 0-6 yaş grubundayken anne baba dışında bakım alan gençlerin aile aidiyetinin aynı yaş döneminde anne baba dışında bakım almayan gençlerden anlamlı bir şekilde daha zayıf olduğu görülmüştür. “0-6 yaş aralığında anne-baba dışında bakım alan gençlerde aile aidiyeti daha zayıftır.” hipotezi doğrulanmıştır.

Öznel ekonomik durum algısı ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ailesinin ekonomik durumunu orta seviyede görenler düşük seviyede görenlerden, yüksek seviyede görenler orta ve düşük seviyede görenlerden daha güçlü bir aile aidiyetine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre “Ailesinin ekonomik durumunun daha iyi olduğunu düşünen gençlerde aile aidiyeti daha güçlüdür.” hipotezi doğrulanmıştır.

Araştırmada ulaşılan bir diğer sonuç yaşanan aile tipiyle aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki olduğudur. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular çekirdek ailede yaşayan gençlerin aile aidiyeti geniş ailede yaşayan gençlere göre daha güçlü olduğunu göstermektedir. “Geniş ailelerde yaşayan gençlerin aile aidiyeti daha güçlüdür.” hipotezi doğrulanmamıştır. Benzer şekilde kardeş sayısı ve ailede yaşayan birey sayısı ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre kardeş sayısı ve ailede yaşayan birey sayısı arttıkça gençlerin aile aidiyetinin zayıfladığı sonucuna ulaşılmıştır. “Kardeş sayısı arttıkça aile aidiyeti güçlenir.” ve “Ailede yaşayan birey sayısı arttıkça aile aidiyeti güçlenir.” hipotezleri doğrulanmamıştır.

Modern dönemle birlikte yaşadığı tüm değişimlere rağmen aile hala bireysel ve toplumsal hayattaki önemini korumaya devam etmektedir. Aileye hissedilen aidiyet psikososyal gelişim için önem taşımaktadır. Gençlerin aile aidiyeti birçok faktörden olumlu veya olumsuz etkilenebilmektedir. Araştırmanın sınırları gereği konu belirli değişkenler açısından incelenmiştir. Konunun farklı örneklem ve başka değişkenler bağlamında çalışılması geniş bir perspektif sunması açısından önem taşımaktadır. Anne babaların aile aidiyetini etkileyen faktörler bağlamında farkındalık düzeylerini artıracak yaygın eğitim programları geliştirilebilir. Aileyle çalışan meslek elemanlarının konu hakkında daha fazla araştırmaya ulaşması teşvik edilmeli, gençlerin aile aidiyetini olumsuz etkileyen faktörler hakkında daha fazla bilgi sahibi olması sağlanmalıdır. Aile politikaları geliştirilirken ilgili çalışmalar mutlaka dikkate alınmalı, özellikle çalışan anneler için daha iyi şartların sağlanması için çaba gösterilmelidir. Gençlerin ebeveynleriyle yaşadıkları olumsuz tecrübeler ileride kuracakları ailelere de yansıtılabilmekte ve beraberinde birçok sorunu getirmektedir.

KAYNAKLAR

- Aslantürk, H., Kesen, N.F., Daşbaşı, S. (2020), *Üniversite Öğrencilerinde Aile Aidiyetinin Aileye İlişkin Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Toplum ve Sosyal Hizmet, 31(4), 1579-1598
- Baumeister R.F., Leary, M.R. (1995), *The Need to Belong: Desire for Interpersonal Attachments as a Fundamental Human Motivation*, Psychological Bulletin, 117(3), 497-529
- Erözkan, S. (2020), *Üniversite Öğrencilerinin Aile Aidiyetinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarına Etkisi*, Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Edirne
- Ersanlı, K., Koçyiğit, M. (2013), Ait Olma Ölçeği'nin Psikometrik Özellikleri, Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(12), 751-764,
- Güneş, F. (2018), *Genç Yetişkinlerde Güvengenlik ve Utangaçlık: Aile Aidiyet Duygusunun ve Duygu-Düzenlemede Öz-Yeterlik Algısının Belirleyici Etkisi*, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Hagerty, B.M., Williams, R.A., Oe, H. (2002), Childhood Antecedents of Adult Sense of Belonging, Journal of Clinical Psychology, 58(7), 793-801
- Kıraç, R., Erişen, A., Filiz, E., Çiftçi Kıraç, F. (2020), *Üniversite Öğrencilerinde Aile Aidiyeti ile Aile İçi Şiddet Tutumu İlişkisinin Değerlendirilmesi*, Toplum ve Sosyal Hizmet, 32(1), 79-95
- Korkut, G., Gençtürk, Z. (2020), Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyi ile Aile Aidiyeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(24), 209-231
- Lambert, N.M., Stillman, T.F., Hicks, J.A., Kamble, S., Baumeister, R.F., Fincham, F. (2013), *To Belong is to Matter: Sense of Belonging Enhances Meaning in Life*, Personality and Social Psychology Bulletin, 39(11), 1418-1427.
- Mavili, A., Kesen, N. F., Daşbaşı, S. (2014), Aile Aidiyet Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, s.33, 29-45.

- Morgan, A., Haglund, B.J.A. (2009), *Social Capital Does Matter for Adolescent Health: Evidence From the English HBSC Study*, Health Promotion International, 24(4):363-72.
- Özdemir, S.G., Daşbaşı, S., Kesen, N.F. (2020), *Üniversite Öğrencilerinin Aile Aidiyeti ve Özgeci Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Konya İli Örneği*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 23(1), 101-111
- Saki, Ü. (2018), *Üniversite Öğrencilerinin Aile Aidiyet Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum
- Tunç, S. (2019), *Üniversite Öğrencilerinin Aile Aidiyeti, Evlilik Beklentileri ve Evlilik Tutumları Arasındaki İlişki*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Uysal, A.İ. (2019), *Üniversite Öğrencilerinin Mizah Tarzları ile Aile Aidiyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Yeter, S.İ. (2019), *Üniversite Öğrencilerinin Mutluluk Düzeylerinin Aile Aidiyeti ve Manevi Yönelimlerine Göre Yordanması*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Zastrow, C. (2013), *Sosyal Hizmete Giriş*, Nika Yayınevi, Ankara